

Ruimte voor mensen, keuzes voor morgen

Verkiezingsprogramma 2026–2030

The logo for D66 heumen is centered on the page. It consists of a green square containing the text 'D66' in large, white, bold, sans-serif capital letters. Below 'D66', the word 'heumen' is written in a smaller, white, lowercase, sans-serif font.

D66
heumen

Voorwoord

Ruimte voor mensen, keuzes voor morgen.

Dat is waar ik in geloof en waar D66 Heumen voor staat.

De komende jaren staan we voor belangrijke keuzes: over wonen, leefbaarheid, duurzaamheid en de manier waarop de gemeente met haar inwoners communiceert. Inwoners moeten weten hoe ze betrokken worden bij besluiten. Want ik zie elke dag hoeveel betrokkenheid er is in onze dorpen: mensen die zich inzetten voor hun buurt, voor elkaar, voor de toekomst. Dáár wil D66 op voortbouwen.

We kiezen voor beleid dat werkt en dat eerlijk is. Voor een gemeente die luistert, uitlegt en mensen meeneemt. Voor meer betaalbare woningen, een gezonde leefomgeving en verstandig omgaan met gemeenschapsgeld. Want ik wil dat Heumen een plek blijft waar iedereen zich thuis voelt – nu én later.

Samen met u wil ik bouwen aan die toekomst.

Met optimisme, met vertrouwen in elkaar en met de overtuiging dat we het verschil kunnen maken – juist hier, in onze eigen gemeente.

Waar wij voor staan

1. Wij laten mensen vrij, maar laten niemand vallen.
2. Wij maken ruimte voor samenwerking, innovatie en vertrouwen.
3. Wij durven te kiezen voor morgen.

Doe mee!

Samen maken we Heumen toekomstbestendig – eerlijk, duurzaam en verbonden.

Bernadette Smelik

Lijsttrekker D66 Heumen

Bernadette
Smelik

Ruimte voor mensen, keuzes voor morgen

De wereld verandert snel. Klimaatverandering, woningnood, druk op zorg en onderwijs én minder geld vanuit het Rijk vragen om scherpe keuzes. Maar ook op lokaal niveau kunnen we (toch) het verschil maken.

D66 Heumen kiest voor toekomstgericht bestuur. We willen dat Heumen een gemeente blijft waar mensen vrij kunnen leven, goede kansen krijgen en zich thuis voelen, nu én later. Dat vraagt om lef om te kiezen: voor meer betaalbare woningen, schone energie, een gezonde leefomgeving en sterke dorpen.

Daarbij stellen we mensen centraal. Wij geloven in een overheid die luistert, uitlegt en mensen betreft. In beleid dat werkt én uitlegbaar is. In vrijheid, maar niet zonder verantwoordelijkheid!

Onze keuzes zijn sociaal-liberaal: we laten mensen vrij, maar niemand vallen. Juist nu maken we ruimte voor samenwerking, innovatie en vernieuwing. Zodat Heumen klaar is voor de toekomst; eerlijk, duurzaam en verbonden.

Want juist in deze tijd moeten we ruimte maken voor mensen en durven kiezen voor morgen.

10 speerpunten voor Heumen

- 1. Meer woningen voor alle doelgroepen**
We bouwen meer huizen voor starters, gezinnen, ouderen en mensen met een beperking. In elke kern. Betaalbaar, duurzaam en passend bij het dorpse karakter. We zorgen voor een goede mix van koop en huur, en onderzoeken woningbouw over het kanaal (de kanaalsprong).
- 2. Schone energie en klimaatmaatregelen**
Heumen levert een eerlijke bijdrage aan de energietransitie. We kiezen voor wind en zon op geschikte plekken, helpen inwoners en bedrijven met besparen en zorgen voor een sterker stroomnet.
- 3. Een gezonde en groene omgeving**
We beschermen natuur en biodiversiteit, vergroenen onze dorpen en zorgen voor schone lucht en schoon water. Zo wordt Heumen gezonder en toekomstbestendig.
- 4. Veilig fietsen en lopen in de hele gemeente**
We maken het verkeer veiliger: 30 km/u in de kernen, veilige schoolroutes en betere fietspaden. We realiseren meer laadpunten voor elektrische voertuigen.
- 5. Sterke kernen, verbonden samenleving**
We investeren in dorpshuizen, cultuur, mantelzorg en ontmoetingsplekken. Zo versterken we het sociaal weefsel en zorgen we dat iedereen mee kan doen.
- 6. Gelijke kansen en goed onderwijs voor ieder kind**
Ieder kind verdient een goede start. We investeren in sport, cultuur, brede ontwikkeling en toekomstbestendige schoolgebouwen.
- 7. Een overheid die mensen serieus neemt**
We willen een gemeente die luistert, uitlegt en begrijpelijk communiceert. Iedereen telt mee, ook wie niet vanzelfsprekend wordt gehoord.
- 8. Verstandig met geld**
We geven geld uit aan wat werkt. We stoppen wat niet werkt, zorgen dat onze keuzes uitlegbaar zijn en gaan zorgvuldig om met reserves.
- 9. Samen zorgen voor veilige buurten**
Met meer handhaving, goede samenwerking en aandacht voor preventie pakken we overlast, vervuiling en ondermijning aan.

10. Zelfstandig waar het kan, samenwerken waar het moet

We houden Heumen zelfstandig zolang dat kan. Tegelijk werken we samen waar nodig met democratische controle en betrokken inwoners.

Samen vooruit

De wereld wordt niet eenvoudiger. Klimaatverandering, spanningen in de samenleving en financiële onzekerheid stellen ons op de proef. Maar juist in deze tijd geloven wij in de kracht van samenwerking, van optimisme en van doen wat nodig is.

Wij kiezen voor kansen, voor vernieuwing en voor mensen. Samen met inwoners, ondernemers en organisaties bouwen we aan een Heumen dat klaar is voor de toekomst: duurzaam, sociaal en eerlijk. Want hoe ingewikkeld de wereld ook wordt, onze keuzes maken wél het verschil.

Onze top kandidaten voor 2026-2030

Inhoudsopgave

Meer betaalbare woningen	5
Onze voorstellen	5
Bouwen voor iedereen.....	5
Toegankelijk en flexibel	5
Stimuleren van doorstroming.....	5
Schone en duurzame energie in een gezonde en groene omgeving.	6
Onze voorstellen	6
Duurzame opwek en netontlasting.....	6
Schone lucht en slimme mobiliteit	6
Natuur en klimaatbestendigheid	6
Veilig verkeer in de hele gemeente	7
Onze voorstellen	7
Sterke dorpen, verbonden samenleving.	8
Onze voorstellen:	8
Voorzieningen en ontmoeting	8
Verbinding en ondersteuning	8
Cultuur en inclusie	8
Onderwijs en kansen voor ieder kind	9
Onze voorstellen	9
Brede ontwikkeling	9
Toekomst bestendige schoolgebouwen en toegankelijke voorzieningen	9
Dienstbare overheid	9
Onze voorstellen	9
Goede participatie	9
Heldere communicatie.....	9
Verstandig met geld.....	10
Onze voorstellen	10
Veiligheid in elke buurt	10
Onze voorstellen	10
Ruimte voor ondernemen en economische vitaliteit.....	10
Onze voorstellen	11
Toerisme en recreatie	11
Duurzaam ondernemerschap	11
Inclusieve economie	11
Stimuleren van de circulaire economie	11
Samenwerken waar het kan	11
Onze voorstellen	11

Meer betaalbare woningen

Op landelijk niveau moet er een miljoen woningen worden gebouwd voor 2030. De regionale woningbehoefte wordt op dit moment geschat op 35.000 woningen tot 2030, zo blijkt uit de Woondeal regio Arnhem-Nijmegen. Ook in de gemeente Heumen voelen we de tekorten. D66 Heumen wil daarom dat de gemeente bijdraagt aan oplossingen voor het woningtekort en haar bijdrage levert aan de regionale opgave en gericht is op inclusiviteit.

Iedereen heeft recht op een betaalbaar en passend huis. In Heumen is de druk op de woningmarkt groot, zeker voor starters, ouderen en mensen met een beperking. D66 Heumen wil bouwen voor alle doelgroepen, met oog voor kwaliteit, duurzaamheid en het dorps karakter.

Onze voorstellen

Bouwen voor iedereen

- We bouwen binnen én buiten de dorpsgrenzen, zolang het past in een langetermijnvisie.
- We zorgen voor voldoende sociale huur- en betaalbare koopwoningen.
- We bouwen voor iedereen en gaan eerlijk om met toewijzing en urgentie, zodat niemand buiten de boot valt.
- Onderzoek naar de mogelijkheden voor woningbouw aan de overzijde van het kanaal, de kanaalsprong.

Toegankelijk en flexibel

- Nieuwbouwplannen worden getoetst op toegankelijkheid van de openbare ruimte.
- We creëren ruimte voor flexwoningen en tiny houses op meerdere locaties.
- We versnellen vergunningprocedures en benutten subsidieregelingen.
- We willen woningsplitsing, bijwoningen en optoppen eenvoudiger maken en stimuleren.
- Rekening houden bij nieuwbouw met veranderde samenstelling van huishoudens waardoor (ook) kleinere eenheden gebouwd kunnen worden.
- Meer gebruik maken van modulaire woningbouw.

Stimuleren van doorstroming

- Senioren krijgen ondersteuning bij het vinden van een passende woning.

Schone en duurzame energie in een gezonde en groene omgeving.

In 2019 heeft Nederland de Klimaatwet aangenomen en als doel gesteld de CO2 uitstoot in 2030 met 55% te verminderen tot 0% in 2050. Kortom, een volledig klimaatneutrale economie. D66 vindt dat de grootste vervuilers hierbij ook de grootste inspanningen moeten leveren.

D66 Heumen kiest voor schone energie, lagere uitstoot en een gezonde leefomgeving. We willen lokaal bijdragen aan de doelen van de Klimaatwet, met slimme en duurzame oplossingen die voor inwoners werken.

Onze voorstellen

Duurzame opwek en netontlasting

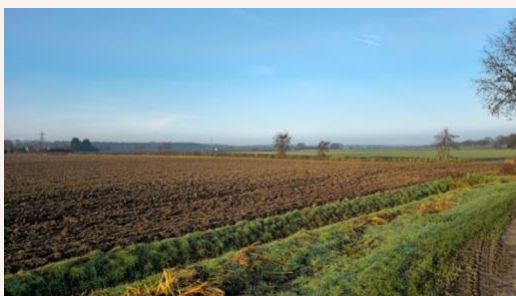
- We wijzen het gebied langs de A73 opnieuw aan als energielandschap, met ruimte voor twee windmolens.
- We verspillen geen geld aan zinloos onderzoek naar windturbines in het kommengebied. In tegenstelling tot langs de A73, is dit geen echte optie. Dit heeft te maken met de radar van Volkel en het ontbreken van een aansluiting op het hoogspanningsnet.
- Bewoners kunnen mee-investeren en -profiteren via lokale energiecoöperaties.
- We stimuleren lokale opslag van energie via wijkbatterijen en 3-fasenaansluitingen. Dit vermindert de belasting van het stroomnet en dus netcongestie.
- Nieuwe woningen worden duurzaam gebouwd; collectieve warmtepompen en zonnepanelen die ook warmte kunnen opwekken, krijgen voorrang.
- We zoeken aansluiting bij het lokaal warmtebedrijf van de gemeente Nijmegen.
- We maken gebruik van de ervaringen die in Nijmegen zijn opgedaan met de warmtetransitie.

Schone lucht en slimme mobiliteit

- Aansluiten bij de ecozone van Nijmegen om luchtkwaliteit (minder fijnstof) te verbeteren.
- Realisatie van een logistieke hub bij de A73 voor schoon vrachtvervoer; in samenwerking met de regio. Dit vermindert tegelijkertijd ook de files op de Rijksweg.
- In overleg met de ondernemers realiseren we zoveel mogelijk rookvrije terrassen.

Natuur en klimaatbestendigheid

- Vergroenen van straten en wijken waar mogelijk.
- Verbeteren van de voorlichting ten behoeve van initiatieven die bewoners zelf, vaak met subsidie, kunnen ondernemen.
- Beschermen en versterken van biodiversiteit en stimuleren van duurzame landbouw.
- Investeren in schone lucht en schoon water.
- Rekening houden met hitte, droogte en wateroverlast in ruimtelijk beleid.
- In samenwerking met de regio bestrijden van invasieve exoten.

Veilig verkeer in de hele gemeente

Iedereen moet veilig kunnen fietsen, lopen en rijden. Vooral rondom scholen en in de dorpskernen is verkeersveiligheid essentieel. D66 Heumen kiest voor lagere snelheid, veilige routes en schone mobiliteit.

Onze voorstellen

- Invoeren van 30 km/u als norm binnen de bebouwde kom.
- Verbeteren van fietsveiligheid, in het bijzonder bij scholen. We pakken bekende knelpunten aan, zoals de Schoolstraat, Randwijksingel en kruispunten bij De Horst en Groesbeekseweg. Ook zorgen we voor duidelijkere voorrangssituaties op fietsoversteken en rotondes.
- Verplichte laadvoorzieningen bij nieuwbouwprojecten voor elektrische voertuigen.

Sterke dorpen, verbonden samenleving.

Sociale samenhang maakt de kernen leefbaar en veerkrachtig. D66 Heumen wil dat jong en oud zich thuis voelen en mee kunnen doen. Dat vraagt om voorzieningen, ontmoeting en ondersteuning waar nodig.

Onze voorstellen:

Voorzieningen en ontmoeting

- Structurele ondersteuning voor dorpshuizen, bibliotheek en verenigingen.
- Ontwikkeling van een plan voor een dorpshuis in de Kanaalzone.
- Bibliotheek breder inzetten als cultureel en sociaal centrum.

Verbinding en ondersteuning

- Dorpsverbinders en participatiecoaches blijven actief als schakel in de gemeenschap.
- Mantelzorgers krijgen een eigen steunpunt
- Mantelzorgwoningen worden mogelijk zonder vergunning.
- Burgerinitiatieven die bijdragen aan leefbaarheid, waaronder het “uitdaagrecht”, krijgen ondersteuning.

Cultuur en inclusie

- We stimuleren cultuur en maken voorwaarden en procedures voor vergunningen eenvoudiger.
- De Heumenkaart wordt uitgebreid voor meer inwoners die het nodig hebben.
- Muziekverenigingen ontvangen meerjarige subsidie om jeugdparticipatie mogelijk te maken.

Onderwijs en kansen voor ieder kind

Ieder kind verdient een goede start. Onderwijs is méér dan rekenen en taal. D66 Heumen wil investeren in brede ontwikkeling, gelijke kansen en toekomstbestendige schoolgebouwen.

Onze voorstellen

Brede ontwikkeling

- Uitvoering van het Rijke Schooldag-programma met sport, cultuur en begeleiding.
- Scholen na schooltijd openstellen voor andere organisaties.

Toekomst bestendige schoolgebouwen en toegankelijke voorzieningen

- Plan voor nieuwbouw van basisschool De Regenboog.
 - We willen afspraken met bibliotheek Gelderland Zuid over de inzet van een bibliotheekbus die de scholen in de Maasdorpen bezoekt.
-

Dienstbare overheid

Een overheid moet luisteren, uitleggen en iedereen betrekken, ook wie niet snel van zich laat horen. D66 Heumen wil eerlijk en begrijpelijk beleid, met oog voor alle inwoners.

Een dienstbare overheid legt uit wat ze doet en luistert écht naar inwoners. Zeker bij lastige besluiten is heldere communicatie essentieel. D66 Heumen wil een overheid die bereikbaar, uitlegbaar en inclusief is. Bij inspraak moeten ook de groepen mee kunnen doen die wel belang hebben maar normaal gesproken niet aan bod komen, de “stille groepen”.

Onze voorstellen

Goede participatie

- Bij grote projecten combineren van verschillende vormen van inspraak.
- Stille groepen actief benaderen, bijv. woningzoekenden bij nieuwbouw.
- De gemeente start experimenten met een burgerberaad voor thema's met grote impact of verdeeldheid, zoals woningbouw of duurzame energie. Hierbij is eerlijke afspiegeling van de bevolking van het hoogste belang.

Heldere communicatie

- Communicatie is in begrijpelijke B1-taal, tijdig en via meerdere kanalen. De gemeente hanteert een vaste reactietermijn.
- De gemeente communiceert tijdig en via de kanalen die inwoners gebruiken, zoals nieuwsbrief, e-mail en huis-aan-huispost. Bij ingrijpende plannen (zoals AZC, woningbouw, verkeersmaatregelen) worden aparte toelichtingen gegeven via meerdere kanalen en liefst ook via bijeenkomsten.
- Elke brief bevat een concreet aanspreekpunt.
- Ambtenaren worden getraind in begrijpelijke taal en omgang met weerstand.
- Jaarlijkse uitvoeringstoets op begrijpelijkheid en uitvoerbaarheid.

Verstandig met geld

Gemeenschapsgeld is van ons allemaal. D66 Heumen kiest voor duidelijke, onderbouwde keuzes. We investeren in wat werkt en stoppen met wat dat niet (meer) doet. En we zorgen dat onze keuzes uitlegbaar zijn.

Onze voorstellen

- Jaarlijkse evaluatie van uitgaven van meer dan €50.000 op effectiviteit.
 - Grote voorstellen voorzien van een impactparagraaf voor inwoners.
 - Jaarlijkse wordt publieksvriendelijke begroting gepubliceerd. Dit wordt via meerdere kanalen (bv. via krant en nieuwsbrief) kenbaar gemaakt.
 - OZB alleen omhoog bij noodzaak én goede onderbouwing.
 - Reserves alleen inzetten waarvoor ze bedoeld zijn.
 - Nieuw beleid alleen met structurele financiële dekking.
 - Beleid toetsen op haalbaarheid.
-

Veiligheid in elke buurt

Veiligheid is een voorwaarde voor een vrije samenleving. Een veilige buurt vraagt om zichtbare handhaving, samenwerking én preventie. D66 Heumen wil dat overlast, vervuiling en criminaliteit actief worden aangepakt en dat inwoners zich gehoord voelen als ze zorgen uiten.

Onze voorstellen

- Meer BOA's voor toezicht en handhaving op overlast en regels.
 - Aanpak van milieucriminaliteit met campagnes en opsporing.
 - Gemeente krijgt middelen om op te treden tegen ondermijning.
 - Inwoners, politie en BOA's werken actief samen aan veiligheid.
-

Ruimte voor ondernemen en economische vitaliteit

Heumen is meer dan een woongemeente. We willen een gemeente waar ook ruimte is voor bedrijvigheid, innovatie en recreatie. D66 Heumen kiest voor een lokale economie die toekomstbestendig is: duurzaam, circulair en inclusief. We maken ruimte voor ondernemers die bijdragen aan een gezonde leefomgeving en zetten in op toerisme als economische kracht. Daarbij past geen wildgroei, maar wel slim gebruik van wat we al hebben. Zo maken we Heumen weerbaarder en toekomstgericht, ook economisch.

Onze voorstellen

Toerisme en recreatie

- Toerisme en recreatie erkennen als economische sector.
- Samenwerking met Visit Arnhem Nijmegen en andere partners om toerisme duurzaam te ontwikkelen en spreiding van bezoekers te stimuleren.
- Faciliteren van ondernemers die zich richten op wandelen, fietsen en natuurbeleving, o.a. via rustpunten of kleinschalige voorzieningen.

Duurzaam ondernemerschap

- Oprichting van een micro-innovatiefonds voor duurzame initiatieven van kleine ondernemers (zoals circulaire producten of lokale productie).
- Één aanspreekpunt bij de gemeente voor ondernemersvragen over duurzaamheid, innovatie en regelgeving.
- Jaarlijkse bijeenkomst over duurzaam ondernemen met ondernemers, onderwijs en maatschappelijke partners.

Inclusieve economie

- Inzet van statushouders via leerwerkplekken, stages en vrijwilligerswerk, in samenwerking met lokale bedrijven.
- Bij vestiging van een AZC zorgen we vanaf het begin voor verbinding met het lokale netwerk van ondernemers, verenigingen en zorg.

Stimuleren van de circulaire economie

- Ondersteunen van initiatieven zoals repair-cafés, deelpunten of circulaire werkplaatsen.
- Circulariteit wordt opgenomen als gunningscriterium in aanbestedingen.
- We starten een pilot voor een deelpunt (gereedschap, spullen) in samenwerking met bibliotheek of dorpshuis.

Samenwerken waar het kan

Onze gemeente neemt deel aan diverse samenwerkingsverbanden. Samenwerken met andere gemeenten is nodig om lokaal goed bestuur mogelijk te maken. Maar het mag niet ten koste gaan van democratische controle. D66 Heumen wil samenwerking transparant en bespreekbaar maken.

Gemeente Heumen is een zelfstandige gemeente, maar door bezuinigingen komt de vraag naar voren of dit nog haalbaar is in de toekomst. Dat vraagt om een objectieve analyse van de financiële en bestuurlijke houdbaarheid, inclusief alternatieven.

Onze voorstellen

- Jaarlijks een helder en overzichtelijk verslag van regionale samenwerkingen voor onze inwoners.
- Benoemen van een coördinator voor regionale samenwerking die communicatie en democratische terugkoppeling bewaakt.
- Meer expertise delen in de regio, ook buiten de bestaande samenwerkingsverbanden.
- In 2026 starten we een objectief onderzoek naar de toekomstbestendigheid van Heumen als zelfstandige gemeente. Inwoners worden vanaf het begin betrokken bij dit onderzoek.

